

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

22.02.2021.

Atzinums Nr. 5-04/5

par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu smilts, smilts-grants un dolomīta ieguves paplašināšanai derīgo izrakteņu atradnēs “Jaunsmilktiņas 1” un “Plikais purvs” Klintaines pagastā, Pļaviņu novadā

Derīgs līdz 2024. gada 22. februārim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “RĪTERU DOLOMĪTS”, reģistrācijas Nr. 40103438994, juridiskā adrese: “Kadiķi”, Klintaines pagasts, Pļaviņu novads, LV-5129; e-pasts: riterudolomits@inbox.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Vides eksperti”, reģ. Nr. 40003820612, juridiskā adrese: Ganību dambis 24D-25, Rīga, LV-1005, pamatojoties uz 2019. gada 22. novembra pilnvaras¹ pamata; e-pasts: birojs@videseksperti.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk - Birojs):

2020. gada 23. septembrī iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums “SIA “RĪTERU DOLOMĪTS” paredzētajai darbībai - Smilts, smilts-grants un dolomīta ieguves paplašināšana derīgo izrakteņu atradnēs “Jaunsmilktiņas 1” un “Plikais purvs” Klintaines pagastā, Pļaviņu novadā” (turpmāk – Ziņojums). Ziņojuma papildinājumi Birojā iesniegti 2021. gada 21. janvārī.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk - Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Smilts, smilts-grants un dolomīta ieguves paplašināšana derīgo izrakteņu atradnēs “Jaunsmilktiņas 1” un “Plikais purvs” Klintaines pagastā, Pļaviņu novadā (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

¹ Saskaņā ar 2019. gada 22. novembra pilnvaru Ierosinātāja pilnvarojusi SIA “Vides eksperti” iesniegt un saņemt Ierosinātājas vārdā visu dokumentāciju, kā arī veikt nepieciešamās darbības, kas saistītas ar Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

Plaviņu novads, Klintaines pagasts, zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem Nr. 32580070006, Nr. 32580070018, Nr. 32580070044, Nr. 32580070046, Nr. 32580070098 un Nr. 32580070151 (turpmāk – Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī IVN) objekts ir derīgo izrakteņu – smilts, smilts-grants un dolomīta ieguves platību paplašināšana zemes vienībās ar kad. apz. Nr. 32580070006, Nr. 32580070018, Nr. 32580070044, Nr. 32580070046, Nr. 32580070098 un Nr. 32580070151. Darbības vietas zemes īpašums ar kad. apz. Nr. 32580070044 pieder Ierosinātajai, bet citi pieder fiziskai personai, ar ko ir noslēgts nomas līgums.
- 3.1.2. Paredzētā darbība pēc būtības ir izmaiņas esošā darbībā, jo Ierosinātāja jau veic derīgo izrakteņu ieguvu smilts-grants un smilts atradnē “*Plikais purvs*”² (turpmāk arī – atradne “*Plikais purvs*”) un smilts-grants, smilts un dolomīta atradnē “*Jaunsmilktiņas I*”³ (turpmāk arī – atradne “*Jaunsmilktiņas I*”), kas daļēji ietilpst arī zemes vienībās, kas paredzēta kā Darbības vieta. Saskaņā ar Valsts SIA “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC) publiski pieejamiem derīgo izrakteņu krājumu bilances pārskatiem⁴, Ierosinātajai uz laiku līdz 2030. gada 1. janvārim ir izsniegta Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests) zemes dzīļu izmantošanas licence Nr. CS14ZD0562 derīgo izrakteņu ieguvei atradnē “*Jaunsmilktiņas I*” un Plaviņu novada domes atļauja Nr.2 derīgo izrakteņu ieguvei atradnē “*Plikais purvs*” (spēkā no 2013. gada 26. aprīļa līdz 2023. gada 3.aprīlim). Atradrēm “*Jaunsmilktiņas I*” un “*Plikais purvs*” ir izsniegti derīgo izrakteņu ieguves limiti, to limitu laukuma platība ir attiecīgi 12,27 ha un 6,618 ha. Saskaņā ar Ziņojumu derīgo izrakteņu ieguves platība ar Paredzētās darbības īstenošanu sasniegtu ~ 44 - 46 ha.
- 3.1.3. Saskaņā ar ziņojumu šobrīd atļauto ieguvu paredzēts pabeigt aptuveni divu gadu laikā. Paredzētās darbības ietvaros plānots iegūt līdz ~ 20-30 tūkst. m³ smilts, ~ 15 tūkst. m³ smilts-grants un ~ 30 tūkst. m³ dolomīta gadā. Derīgo izrakteņu ieguvu paredzēts īstenot aptuveni 35 gadu laikā, darbus veicot divos posmos – pirmajā posmā ieguve paredzēta nekustamā īpašuma “*Lapsas*” zemes vienībā ar kad. apz. 3258 007 0151 un “*Lapsas - I*” zemes vienībā ar kad. apz. 3258 007 0098. Otrajā – nekustamā īpašuma “*Jaunlūki*” zemes vienībā ar kad.apz. 32580070006 un nekustamā īpašuma “*Plikais purvs*” zemes vienībā ar kad. apz. 3258 007 0044. Papildus izpēte nepieciešama nekustamo īpašumu “*Jaunlūki*” un “*Plikais purvs*” teritorijā, to paredzēts veikt vienlaicīgi ar 1. posma ieguves darbiem.
- 3.1.4. Iegūtā materiāla apstrādi plānots turpināt laukumā ar esošo infrastruktūru, kas izveidots nekustamā īpašuma “*Lapsas - 2*” zemes vienībā ar kad. apz. 32580070046. Iegūtā materiāla mazgāšanas ūdens krātuve un monitoringa vieta atrodas nekustamā īpašuma “*Plikais purvs*” teritorijā.
- 3.1.5. Derīgā materiāla ieguvu plānots veikt ar ekskavācijas metodi divās kāplēs, no kurām pirmā atradīsies virs gruntsūdens līmeņa, bet otra zem tā. Ieguves laikā netiek plānota ūdens atsūkņošana, ūdens līmeņa pazemināšana līdz 72 m v.j.l. tāpat kā līdzšinējās

² Atrodas zemes vienībās ar kad. apz. Nr. 32580070044 un 32580070046, atradnes teritorija pēc precizēšanas 2014.gadā - 6,618 ha

³ Atradnes 3 iecirkņi atrodas zemes vienībās ar kad. apz. Nr. 32580070018, 32580070151, 32580070046, 32580070098, izpētes kopējā teritorija – 37,6 ha; atradnes kopējā teritorija – 17,23 ha

⁴ Publiski pieejami: <https://www.meteo.lv/lapas/geologija/derigo-izraktenu-atradnu-registrs/derigo-izraktenu-krajumu-balance/derigo-izraktenu-krajumu-balance?id=1472&nid=659>

ieguves laikā paredzēta pašteses ceļā, izmantojot esošo meliorācijas grāvju sistēmu (nepieciešamības gadījumā veicot izmaiņas tajā.) Paredzētās darbības īstenošanai nav paredzēts veikt spridzināšanas darbus.

- 3.1.6. Vairākās paredzētās darbības vietās būs jāveic atmežošanas darbi, visos posmos kopā transformējamā meža platība ir līdz 14 ha. Dolomītu paredzēts drupināt, šķirot un mazgāt izmantojot mobilas ar dīzeļdegvielu darbināmas iekārtas un esošo ūdens ieguves un novadišanas infrastruktūru.
- 3.1.7. Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paredzēts rekultivēt veicot virsūdens teritoriju apzaļumošanu un izveidojot ūdens objektus.
- 3.1.8. IVN Paredzētajai darbībai piemērots ar Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – Birojs) 2019. gada 30. decembra lēmumu Nr.5-02/13, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu, 5. punkta c. apakšpunktu un 1. pielikuma 25. punktu.
- 3.1.9. 2020. gada 10. februārī Birojs Ierosinātajai izsniedza Programmu Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Darbības vieta atrodas Klintaines pagastā, Pļaviņu novadā starp autoceļu A6 (Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža (Pāternieki)) ziemeļos un Daugavu dienvidos, nepilnu 10 km attālumā no Kokneses un aptuveni 14 km no Pļaviņām. Tuvākā apdzīvotā vieta ir ciems Rīteri, kas atrodas aptuveni 600 m attālumā no tuvākās derīgo izrakteņu ieguves teritorijas. Tuvākā ūdenstece Daugava atrodas aptuveni 550 m attālumā. Divu kilometru rādiusā ap plānotās darbības vietu identificētas 57 dzīvojamās mājas.
- 3.2.2. Saskaņā ar Ziņojumu Darbības vietas ģeoloģiskā griezumā augšējo daļu veido kvartāra glaciofluviālie un glacigēnie nogulumi. Nogulumu biezums un sastāvs ļoti mainīgs. Virs dolomīta uzguļ lielākoties 1.0 – 3.0 m biezi smilts, smilts-grants, kā arī morēnas mālsmilts un smilšmāla nogulumi. Smilts un smilts-grants nogulumi, kur tie konstatēti, vienmēr uzguļ morēnas nogulumiem. Teritorijās, kur dolomīts nav konstatēts, kvartāra nogulumu biezums sasniedz vismaz 6 m, tos veido galvenokārt morēnas mālsmilts un smilšmāls. Atsevišķās vietās zem 3 – 7 m bieziem kvartāra nogulumiem ieguļ Salaspils svītas merģeļi, merģeļi ar dolomīta starpkārtām vai māls. Atbilstoši Kūdras Fonda (uz 1980.gadu) datiem Darbības vietā atrodas neperspektīva zemā tipa kūdras iegula „Salas” (Kūdras Fonda Nr. 3559).
- 3.2.3. Daļa no Darbības teritorijas ģeoloģiski izpētīta 2008. gadā (atradne “*Plikais purvs*”), 2010. gadā (atradne “*Jaunsmilktiņas*”) un 2013. gadā (atradne “*Jaunsmilktiņas I*”). Izpēti laikā atradnē „*Plikais purvs*” konstatēta smilts un smilts-grants iegula, atradnē „*Jaunsmilktiņas I*” – smilts, smilts-grants un dolomīta iegulas, kuras atsevišķās zonās pārklājas. Pamatojoties uz izpēti datiem, ir veikts derīgo izrakteņu krājumu aprēķins un ar LVĢMC 2009. gada lēmumu⁵ akceptēti derīgā izrakteņa krājumi un izsniegta derīgo izrakteņu atradnes “*Plikais purvs*” pase, bet ar 2013.gada lēmumu⁶ izsniegta atradnes “*Jaunsmilktiņas I*” pase un akceptēti A kategorijas derīgo izrakteņu krājumi.
- 3.2.4. Ziņojumā norādīts, ka saskaņā ar derīgo izrakteņu krājumu bilanci par 2018. gadu atradnē “*Jaunsmilktiņas I*” atlikušie krājumi ir 1038,32 tūkst. m³ dolomīta, 183,42 tūkst. m³ smilts – grants un 194,43 tūkst. m³ smilts, bet atradnē “*Plikais purvs*” - 9,3 tūkst. m³ smilts-grants un 41,34 tūkst. m³ smilts.

⁵ LVĢMC Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas 2009. gada 23. marta sēdes protokols Nr. 28.

⁶ LVĢMC Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas 2013. gada 2. aprīļa sēdes protokols Nr. 24.

- 3.2.5. Pašlaik Ierosinātāja derīgos izrakteņus iegūst atradnes “*Jaunsmilktiņas 1*” iecirkņos, kas atrodas zemes vienībās ar kad. apz.32580070018 un 32580070046, kā arī daļā no atradnes “*Plikais purvs*” (zemes vienības kad. apz. 32580070044). Derīgā materiāla izvešana no Darbības vietas Z gala līdz autoceļam A6 tiek organizēta pa valstij piederošo pievedceļu. Šo maršrutu paredzēts izmantot arī turpmāk (Ziņojumā vērtēta kā I alternatīva).
- 3.2.6. Atbilstoši apstiprinātajam Pļaviņu novada teritorijas plānojumam 2008. – 2020. gadam darbības vieta atrodas Mežu teritorijā (M) un Lauksaimniecības teritorijā (L). Saskaņā ar teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem šajās teritorijās kā papildizmantošanas veids ir noteikta derīgo izrakteņu ieguve, kas atļauta tikai 30 % plašā teritorijā no galvenā izmantošanas veida. Izstrādē ir Pļaviņu novada teritorijas plānojums 2019. – 2030. gadam, kura 4. redakcijas projektā daļu Darbības vietas plānots noteikt kā Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R1), daļu – kā Mežu (M) un Lauksaimniecības (L) teritoriju. Rūpnieciskās apbūves teritorijā derīgo izrakteņu ieguve ir paredzēta kā plānotā izmantošana, savukārt mežu un lauksaimniecības teritorijās, kā papildizmantošana.
- 3.2.7. Saskaņā ar Ziņojumu nekustamā īpašuma “*Lapsas-2*” zemes vienībai ar kad. apz. 3258 0070046 ir noteikts apgrūtinājums – ceļu servitūta teritorija 0,07 ha, savukārt nekustamajam īpašumam “*Plikais purvs*” – 0,35 ha ceļa servitūta teritorija.
- 3.2.8. Darbības vietas tuvumā atrodas arī citas derīgo izrakteņu atradnes, kurās ieguve atbilstoši Ziņojumam vairs netiek turpināta – atradnes “*Jaunsmilktiņas*” (derīgo izrakteņu ieguves licences termiņš beidzies 2020. gada 27. decembrī), “*Grantēni*” (2017. gadā izslēgta no LVĢMC atradņu bilances saraksta) un “*Mūrnieki*” (2018. gadā izslēgta no LVĢMC atradņu bilances saraksta). 2020. gadā no atradnes “*Mūrnieki*” D daļas ir izveidota jauna atradne “*Mūrnieki 2020*”, un tās teritorijā atrodas arī derīgā materiāla kaudzes no iepriekš veiktās darbības atradnē “*Mūrnieki*”. Derīgo izrakteņu ieguvei atradnē “*Mūrnieki 2020*” ir izsniegta Dienesta derīgo izrakteņu ieguves licence Nr. CS20ZD0212 (derīga līdz 2045.gada 23. jūlijam). Aptuveni 640 m uz ZR no Darbības vietas atrodas SIA “*Jupiteruss*” kokapstrādes uzņēmums “*Rīteru darbnīcas*” un aptuveni 600 m uz A - SIA “*Krauss*” kokapstrādes uzņēmums “*Mūrnieki 1*”.
- 3.2.9. Darbības vieta atrodas Daugavas upju baseina teritorijā, aptuveni 550 m attālumā no Daugavas. Citas ūdenskrātuves tuvākajā Darbības vietas teritorijā ir Pļaviņu ūdenskrātuve, aptuveni 2 km attālumā – Rīterupīte, kura ir aptuveni 6 km gara, mākslīgi pārveidota un regulēta meliorācijas vajadzībām.
- 3.2.10. Atbilstoši Ziņojuma informācijai, Darbības vietā un tās apkārtnē ir ierīkota vaļējo grāvju meliorācijas sistēma, kura sastāv no susinātājgrāvjiem, kontūrgrāvjiem un koplietošanas ūdensnotekām. Galvenā ūdensnoteka (4173:07) šķērso gandrīz visu Darbības vietas teritoriju un ietek Daugavā. Ūdensnotekā (4173:07), kas ir arī maģistrālais meliorācijas grāvis, saplūst visi apkārtējie Rīterupītes ielejas dienvidu daļas meliorācijas grāvji, kas lielākoties ietilpst Darbības vietas teritorijā vai atrodas tās tiešā tuvumā. Turpinot derīgo izrakteņu ieguvī, ūdeņu novadīšanai no Paredzētās darbības vietas paštecēs ceļā plānots saglabāt to pašu grāvju sistēmu, kas nodrošina iespēju veikt dolomīta ieguvī zem gruntsūdens līmeņa, neizmantojot atsūknēšanu. Darbības vietā nav applūstošu teritoriju.
- 3.2.11. Ziņojumā identificēts, ka Darbības vietā un apkārtnē Darbības vietas tuvumā atrodas pieci ūdensapgādes urbumi - Nr. 21455 Rīteru ciemā, Nr. 13210 nekustamajā īpašumā “*Rīteru pienotava*”, Nr. 6862 un Nr. 16274 fermā “*Mežākas*” un Nr. 6861 fermā “*Nadziņi*”. Urbumi Nr. 16274 un Nr. 6861 netiek izmantoti, pārējie tiek ekspluatēti. Urbumi ierīkoti arī tuvākajās 4 privātmājās, trijās no tām ir arī grodu akas.

- 3.2.12. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk arī DAP) uzturēto dabas datu pārvaldības sistēmu “*Ozols*” tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija – dabas liegums “*Klintaine*” (tips B, vietas kods LV0529300)⁷, kas ir arī Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija (*Natura 2000*) (turpmāk – *Natura 2000* teritorija), atrodas 1,2 km attālumā no atradnes “*Plikais purvs*”. Dabas liegums izveidots kaļķiežu (dolomītu) atsegumu un aizsargājamu zālāju biotopu aizsardzībai. Citas tuvākās īpaši aizsargājamās dabas vērtības ir īpaši aizsargājamais biotops “*sausī zālāji kaļķainās augsnēs*” un “*sugām bagātas ganības un ganītas pļavas*”, kas atrodas pie Daugavas uz A un R no plānotās darbības vietas. Ņemot vērā attālumu līdz Darbības vietai un Paredzētās darbības risinājumus, Ziņojumā prognozēts, ka Paredzētās darbības īstenošana neietekmēs *Natura 2000* teritorijas dabas vērtības, likumsakarības un mijiedarbības, kas nosaka dabas vērtību pastāvēšanu tajā.
- 3.2.13. Darbības vietā nav konstatēti Latvijā vai Eiropas Savienībā īpaši aizsargājami biotopi un īpaši aizsargājamas putnu sugas (konstatētas tikai Latvijā parastas un bieži sastopamas putnu sugas). Darbības vietā konstatēta īpaši aizsargājama suga (kārpainais segliņš *Euonymus verrucosus*) un divas sūnu sugas, kas ir dabisko meža biotopu indikatorsugas (rudens džeimsonīte *Jamesoniella autumnalis* un parastā gludlape *Homalia trichomanoides*).
- 3.2.14. IVN gaitā noskaidrots, ka līdzšinējās ieguves teritorijā (zemes vienībā ar kad. apz. 32580070046) atrodas dabas piemineklis - “*Plikā purva dižakmens*”. Ziņojumā norādīts, ka atbilstoši jaunākai noskaidrotajai informācijai plānots precizēt materiāla ieguves procedūras un derīgo izrakteņu ieguves vietas rekultivācijas risinājumus tā, lai tiktu nodrošināta Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumu Nr.264 “*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*” 38.1. apakšpunkta 40. un 41. punktu prasību izpilde.
- 3.2.15. Saskaņā ar publiski pieejamo Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – NKMP) Valsts kultūras pieminekļu sarakstu⁸ un Ziņojumā sniegto informāciju, Darbības vietai tiešā tuvumā neatrodas kultūras pieminekļi. Tuvākais valsts nozīmes aizsargājamais kultūrvēstures piemineklis – Avotiņkalns – atrodas uz dienvidiem aptuveni 500 m attālumā no Darbības vietas. Prognozēts, ka smilts-grants, smilts un dolomīta ieguve neradīs negatīvu ietekmi uz kultūrvēsturisko vidi.
- 3.2.16. Saskaņā ar LVĢMC publiski pieejamo piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu datubāzi⁹ Darbības vietai tiešā tuvumā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Paredzētās darbības ietvaros plānots iegūt līdz ~ 20-30 tūkst. m³ (līdz ~ 48 tūkst. t) smilts, ~ 15 tūkst. m³ smilts-grants (~ 21 tūkst. t) un ~ 30 tūkst. m³ (~ 81 tūkst. t) dolomīta gadā.
- 3.3.2. Derīgo materiālu paredzēts iegūt ar ekskavācijas metodi divās kāplēs. Derīgo izrakteņus plānots iegūt bez pazemes ūdeņu atsūkņēšanas un neizmantojot spridzināšanu, jo dolomīts ir plaisains un nav nepieciešams to papildus uzirdināt. Daļu no iegūtā dolomīta paredzēts mazgāt.
- 3.3.3. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto teritoriju plānots sagatavot un iegūt derīgos izrakteņus divos posmos (skat. arī šī Atzinuma 3.1.3. punktu). Katra plānotā ieguves teritorija

⁷“B”- teritorijas, kas noteiktas īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.

⁸ NKMP Valsts kultūras pieminekļu saraksts <https://is.mantojums.lv/map/>.

⁹ LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs

<http://parissrv.lvģmc.lv/#viewType=pppvMapView&incrementCounter=1>.

paredzēta aptuveni 12 - 15 ha liela¹⁰. Daļā teritorijas būs nepieciešama atmežošana, atmežojamā meža platība aprēķināta ~ 14 ha (10,9 ha 1. posma teritorijā un ~ 3,0 ha 2. posma teritorijā, kur vēl jāveic izpēte). Celmus paredzēts novietot krautnēs un pēc izžūšanas šķeldot un aizvākt no teritorijas. Noņemto augsnes slāni paredzēts izmantot teritorijas rekultivācijai.

- 3.3.4. Smilti un smilts-grants maisījumu paredzēts iegūt ar ekskavācijas paņēmieni. Dolomītu līdz pazemes ūdens līmenim paredzēts iegūt, izmantojot ekskavatoru ar taisno kausu, pēc tam izmantojot ekskavatoru ar apgrieztu kausu. Pēc ieguves derīgo materiālu ar kravas automašīnām paredzēts nogādāt uz derīgo materiālu apstrādes laukumu atradnes “*Jaunsmilktiņas I*” teritorijā. Apstrādes laukuma platība ~ 2 ha. Derīgā materiāla apstrādi paredzēts veikt ar mobilām skalošanas, drupināšanas un šķirošanas iekārtām, kuras darbināmas ar dīzeļdegvielu. Sagatavotā materiāla krautnes atradīsies atradnes “*Jaunsmilktiņas I*” zonā, kurā nav paredzēta ieguve, aptuvenā novietnes platība emisiju aprēķinos tiek pieņemta kā 1 ha katram iegūtā materiāla veidam.
- 3.3.5. Ziņojuma sagatavošanas nolūkiem pieņemts, ka kopā Darbības vietā tiks izmantoti 2 ekskavatori (jauda 184 un 210 kW, emisijas līmeņa Eiropas standarts attiecīgi IIIA un IIIB), 2 frontālie iekrāvēji (jauda 186 un 202 kW, emisijas līmeņa Eiropas standarts IV), ģenerators (jauda 150 kW, emisijas līmeņa Eiropas standarts IV), skalotājs-šķīrotājs (jauda 74 kW, emisijas līmeņa Eiropas standarts IIIB) un drupinātājs-šķīrotājs (jauda 235 kW, emisijas līmeņa Eiropas standarts IIIB)¹¹. Iegūtā materiāla pārvietošanai uz pārstrādes laukumu tiks izmantoti 2 pašizgāzēji (klase – EURO IV).
- 3.3.6. Atbilstoši Ziņojumam, mazgāšana nebūs nepieciešama visam iegūtajam dolomīta apjomam, to veiks aptuveni 250 h gadā. Skalošanai nepieciešamais ūdens (30 m³/h) tiks ņemts no esošas ūdenskrātuves (platība ir aptuveni 7000 m² un kopējā ūdens ietilpība - 7000 m³), kura sastāv no grāvja ar diviem paplašinājumiem. Ūdens racionālai izmantošanai izveidota cirkulācijas sistēma. Pēc nostādīšanas ūdens pa meliorācijas grāvi tiek novadīts Daugavā. Ūdens izmantošanai Ierosinātāja ir saņēmusi ūdens resursu lietošanas atļauju¹², saskaņā ar kuru maksimālais izmantojamais ūdens daudzums gadā nedrīkst pārsniegt 35 200 m³. Saskaņā ar Ziņojumu – faktiskais ūdens patēriņš nepārsniegs 7 500 m³ gadā. Daugavā novadāmā ūdens kvalitāti un prasības monitoringam nosaka šīs atļaujas nosacījumi.
- 3.3.7. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības nodrošināšanai plānots izmantot esošos infrastruktūras objektus, t.i. – ģenerators, meliorācijas sistēma, dolomīta mazgāšanas ūdens nodrošināšanas sistēma, tehnikas uzpildei ar dīzeļdegvielu izveidotais uzpildes laukums, kurš nodrošināts ar absorbentiem nolijumu savākšanai. Degvielas patēriņš visām tehnikas vienībām kopā nepārsniedz 1 m³ dienā, degviela netiek uzglabāta Darbības vietā.
- 3.3.8. Paredzēta iekšējo ceļu veidošana jaunajās ieguves teritorijās. Materiālu no nekustamā īpašuma “*Lapsas-I*” uz apstrādes laukumu paredzēts vest pa ceļu, kas izveidots zemes vienības ar kad. apz. 32580070086 Z daļā. Pirms 2. posma ieguves uzsākšanas paredzēts slēgt vienošanos ar nekustamā īpašuma “*Rīteru Avotiņi*” zemes vienības ar kad. apz. 32580070113 īpašnieku par servitūta ceļa izmantošanu materiāla izvešanai no ieguves vietas nekustamā īpašuma “*Jaunlūki*” teritorijā (zemes vienības kad. apz. 32580070006) pa Ziņojumā vērtēto 1. alternatīvas maršrutu. Savukārt pievedceļa posma izveidei no nekustamā īpašuma “*Plikais purvs*” līdz atradnei “*Mūrnieki*”, lai nodrošinātu materiāla

¹⁰ Atbilstoši precizētajai Ziņojuma informācijai aprēķinos tiek izmantoti šādi ieguves laukumu aptuvenie izmēri nekustamajā īpašumā: “*Lapsas*”- 7,9 ha, “*Lapsas -I*” – 5,7 ha, “*Plikais purvs*” – 8,0 ha, “*Jaunlūki*”- 4,3 ha

¹¹ Ziņojuma 3.4.6. tabula ” Karjerā izmantotās tehnikas raksturojums”.

¹² Dienesta Madonas reģionālā vides pārvalde 2014.gada 9. decembrī ir izsniegusi ūdens resursu lietošanas atļauju MA14DU0016 SIA “Rīteru dolomīts”

transportēšanu pa Ziņojumā vērtēto 2. alternatīvas maršrutu, būtu nepieciešams slēgt vienošanos ar šķērsojamo nekustamo īpašumu īpašniekiem.

- 3.3.9. Ziņojumā norādīts, ka ieguves darbi plānoti darba dienās, darba laikā, iekļaujoties laika posmā no plkst. 8:00 – 17:00; orientējoši no marta līdz novembrim, bet kopā ne vairāk kā 170 dienas un 1360 stundas gadā. Savukārt materiāla transports iespējams laikā no plkst. 7:00 – 19:00, darba dienās visu gadu. Tādējādi kopumā var prognozēt, ka ieguves darbi un materiāla izvešana tiks veikta atkarībā no sezonālā pieprasījuma, nepieļaujot darbu veikšanu normatīvajos aktos noteiktajās vakara un nakts stundās, kā arī brīvdienās un svētku dienās, kas ievērojami samazina trokšņu radītos traucējumus. Plānotās darbības teritorijas sagatavošanas darbus (atmežošana un virskārtas noņemšana) paredzēts veikt ārpus putnu ligzdošanas perioda – no 16. jūlija līdz 31. martam.
- 3.3.10. Derīgo materiālu paredzēts izvest ar autotransportu, iekraušanai izmantojot frontālo iekrāvēju. Derīgā materiāla izvešanai paredzēti līdz 5 000 reisi (turp un atpakaļ) gadā jeb vidēji 20 reisi dienā, transportēšanu veicot līdz 250 dienas gadā.
- 3.3.11. Sadzīves atkritumus, kas radīsies Darbības vietā, plānots uzkrāt atbilstošos konteineros un nodot uzņēmumam, kas sniedz attiecīgus atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus Klintaines pagastā. Ražošanas atkritumi un bīstamie atkritumi galvenokārt veidosies no tehnisko līdzekļu ekspluatācijas, tos paredzēts savākt konteineros un nodot uzņēmumam ar atbilstošām atļaujām.
- 3.3.12. Attiecībā uz plānotajiem rekultivācijas darbiem Ziņojumā norādīts, ka apstiprinātajā atradnes “*Jaunsmilktiņas I*” derīgo izrakteņu ieguves projektā ir paredzēts, ka atradne tiks rekultivēta, veicot virsūdens daļas apzaļumošanu un ūdenstilpnes izveidi. Kopējā rekultivējamā platība paredzēta 14,6 ha, kuros ietilpst izstrādes iecirkņi, izlīdzināto bērtņu vietas, Darbības vietas uzturēšanas laukums un aizbērtais nosēddīķis. Ūdenstilpņu kopējā platība plānota 4,3 ha, prognozētais ūdens dziļums - 7 m. Arī apstiprinātajā atradnes “*Plikais purvs*” derīgo izrakteņu ieguves un rekultivācijas projektā ir paredzēts, ka atradne tiks rekultivēta par ūdens objektu ar aptuveno platību 9,2 ha. Atradņu daļēju rekultivāciju paredzēts uzsākt jau to izstrādes laikā, pārvietojot noņemto segkārtu uz jau izstrādātajām vietām. Saskaņā ar Ziņojumu Darbības vietā rekultivācija paredzēta pēc līdzīga principa, risinājumus iestrādājot derīgo izrakteņu projektā. No Ziņojuma izriet, ka segkārtas materiālu, kas būs nepieciešams rekultivācijai, plānots uzkrāt pagaidu bērtnēs ārpus izstrādes iecirkņiem, bērtnes plānots izvietot kā vaļņus pa atradņu perimetru tajās vietās, kuru Darbības vietas apkārtnē ir dzīvojamo māju teritorijas.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Vērtējot Paredzētās darbības alternatīvos risinājumus, Izstrādātāja norādījusi, ka Paredzētajai darbībai nav iespējama teritorijas un tehnoloģiju izvēles alternatīva. Ņemot vērā to, ka daļā teritorijas darbība jau tiek veikta, teritorijā nav nepieciešams izbūvēt jaunus infrastruktūras objektus, tajā skaitā netiek plānots ierīkot pieslēgumu elektroenerģijas padeves tīklam, līdz ar to netiek izskatīta situācija, ka materiāla apstrādē varētu izmantot elektropiedziņas iekārtas. Nav vērtēti arī vairāki teritorijas rekultivācijas varianti, izņemot ūdensobjektu (dīķu) ierīkošana. Alternatīvu novērtēšanai un savstarpējai salīdzināšanai ir vērtēta ietekme uz vidi vairākiem iespējamiem vides aspektiem, tajā skaitā, trokšņa traucējumiem, ietekmei uz gaisa kvalitāti.
- 3.4.2. Ierosinātāja ir izvērtējusi divus alternatīvus derīgā materiāla transportēšanas maršrutus no Darbības vietas Z gala līdz autoceļam A6 – esošo (I alternatīva), un jauno (II alternatīva) no Darbības vietas DA gala gar atradnēm “*Mūrnieki*” un “*Grantēni*” un kokapstrādes uzņēmumu “*Mūrnieki I*” līdz autoceļam A6. II alternatīvas pievedceļa

posms no nekustamā īpašuma „*Plikais purvs*” puses ir jāizveido un attiecīgi jāslēdz vienošanās ar šķērsojamo zemju īpašniekiem.

- 3.4.3. Ziņojumā norādīts, ka, izvērtējot abus transportēšanas maršrutus, atbalstāms būtu jau līdz šim izmantotais maršruts (I alternatīva), jo tā tuvumā nav viensētu, kuru iedzīvotājiem transportēšanas radītās ietekmes varētu radīt diskomfortu (gaisa piesārņojuma un trokšņa aspektā). Detālāks ietekmju izvērtējums gaisa piesārņojuma un trokšņa aspektā sniegts šī Biroja atzinuma 6.4.1. un 6.4.2. apakšpunktos.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Izstrādātājas 2019. gada 29. novembra “*Paredzētās darbības iesniegums smilts, smilts-grants un dolomīta ieguves paplašināšanai derīgo izrakteņu atradnē "Jaunsmilktiņas 1" Klintaines pagastā, Pļaviņu novadā*” un 2019. gada 19. decembra precizēts 2019. gada 29. novembra iesniegums “*Paredzētās darbības iesniegums smilts, smilts-grants un dolomīta ieguves paplašināšanai derīgo izrakteņu atradnē "Jaunsmilktiņas 1" un “Plikais purvs” Klintaines pagastā, Pļaviņu novadā*”.
- 4.2. Biroja 2019. gada 30. decembra lēmums Nr. 5-02/13 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”.
- 4.3. Izstrādātājas 2020. gada 9. janvāra elektroniskā pasta vēstule ar pielikumiem: 2019. gada 22. novembra Ierosinātājas pilnvara SIA “*Vides eksperti*” iesniegt un saņemt Ierosinātājas vārdā visu dokumentāciju, kā arī veikt nepieciešamās darbības, kas saistītas ar Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru; paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu; paziņojuma publikācijas kopija Pļaviņu novada pašvaldības izdevumā “*Pļaviņu novada ziņas*” par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu; pieprasījums ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/45).
- 4.4. Izstrādātājas 2020. gada 28. janvāra elektroniskā pasta vēstule ar pievienotu sākotnējās sabiedriskās apspriešanas protokolu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/135).
- 4.5. Izstrādātājas 2020. gada 5. februāra elektroniskā pasta vēstule ar pievienotu informāciju par Darbības vietai piegulošo zemes īpašnieku informēšanu par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/193).
- 4.6. Biroja 2020. gada 10. februāra Programma Nr. 5 – 03/4 ietekmes uz vidi novērtējumam smilts, smilts-grants un dolomīta ieguves paplašināšanai derīgo izrakteņu atradnēs “*Jaunsmilktiņas 1*” un “*Plikais purvs*” Klintaines pagastā, Pļaviņu novadā.
- 4.7. Izstrādātājas 2020. gada 5. augusta elektroniskā pasta vēstule “*Paziņojums par smilts, smilts-grants un dolomīta ieguves paplašināšanas derīgo izrakteņu atradnēs “Jaunsmilktiņas 1” un “Plikais purvs” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1302).
- 4.8. Izstrādātājas 2020. gada 27. augusta elektroniskā pasta vēstule “*IVN Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokols*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1461).
- 4.9. DAP 2020. gada 2. septembra vēstule Izstrādātājai Nr. 4.9/4333/2020-N “*Par SIA “Rīteru dolomīts” plānotās smilts, smilts-grants un dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnēs “Jaunsmilktiņas 1” un “Plikais purvs” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”.
- 4.10. Dienesta Vidzemes reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2020. gada 4. septembra vēstule Nr.2.4/3765/VI/2020 (Biroja reģ. Nr. 5-01/1514).
- 4.11. Izstrādātājas 2020. gada 23. septembra elektroniskā pasta vēstule ar pievienotu paziņojumu par Ziņojuma iesniegšanu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1604).

- 4.12. DAP 2020. gada 23. oktobra vēstule Nr.4.9/5425/2020 – N “*Par SIA “Rīteru dolomīts” plānotās smilts, smilts-grants un dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnēs “Jaunsmilktiņas1” un “Plikais purvs” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu.* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1809).
- 4.13. Dienesta 2020.gada 26. oktobra vēstule Nr. 2.3/4448/VI/2020 “*Par aktualizētu ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1832).
- 4.14. Izstrādātājas 2021. gada 21. janvāra vēstule “*IVN Zinojuma aktuālā redakcija un paziņojums par iesniegšanu*” ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/152).

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

Detalizēta informācija par sabiedriskās apspriešanas gaitu un termiņiem ir publiskota Biroja tīmekļa vietnē Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanas gaitas sadaļā: <http://www.vpvpb.gov.lv/lv/ivn/projekti>. Citu starpā minētajā tīmekļa vietnē publiskoti arī visi sabiedrisko apspriešanu paziņojumi, kuros norādīta informācija par apspriešanas periodiem, notikušajām sanāksmēm un priekšlikumu iesniegšanas termiņiem. Tālāk Birojs sniedz īsu sabiedrības līdzdalības procesa un apkopoto viedokļu un argumentu izklāstu.

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par Paredzēto darbību un tās sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts Pļaviņu novada pašvaldības izdevumā “*Pļaviņu novada ziņas*” 2020. gada 9. janvārī Nr.1(125), pašvaldības tīmekļa vietnē www.plavinunovads.lv, SIA “*Vides eksperti*” tīmekļa vietnē www.videseksperti.lv un Biroja tīmekļa vietnē www.vpvpb.gov.lv, kā arī Izstrādātāja par Paredzēto darbību individuāli informēja tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu.
- 5.1.2. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2020. gada 22. janvārī Klintaines pagasta pārvaldē (“*Kūlīši*”, Klintaines pagasts, Pļaviņu novads, LV-5129) no plkst. 18.00 līdz 18.30. Saskaņā ar sanāksmes protokolu tajā piedalījās 7 personas, tai skaitā Izstrādātājas pārstāve. Klātesošajiem tika sniegta informācija par Paredzēto darbību. Sanāksmes dalībnieki pauda interesi par izstrādes apjomiem un transportēšanas maršrutiem, atmežošanu, kā arī iespējamo gruntsūdens līmeņa maiņu.
- 5.1.3. Paredzētās darbības IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros sabiedrība varēja sniegt priekšlikumus par Ierosinātajās Paredzēto darbību, sabiedrības priekšlikumi netika saņemti.
- 5.1.4. Pamatojoties uz Izstrādātājas pieteikumu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2020. gada 10. februārī izsniedza Programmu Nr.5-03/4 ietekmes uz vidi novērtējumam.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts Pļaviņu novada pašvaldības izdevumā “*Pļaviņu novada ziņas*” 2020.gada 6.augustā Nr.8(132), pašvaldības tīmekļa vietnē www.plavinunovads.lv, SIA “*Vides eksperti*” tīmekļa vietnē www.videseksperti.lv un Biroja tīmekļa vietnē www.vpvpb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Klintaines pagasta bibliotēkā (“*Kūlīši*”, Klintaines pagasts,

Plaviņu novads, LV-5129), darba laikā, pašvaldības tīmekļa vietnē www.plavinunovads.lv un SIA "Vides eksperti" tīmekļa vietnē www.videseksperti.lv

- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika neklātienēs formā (attālināti), saskaņā ar likuma "*Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums*" 20. pantā noteikto kārtību. Neklātienēs apspriešanas sanāksmes periods norisinājās no 2020. gada 17. -21. augustam, kura laikā ieinteresētās puses varēja sūtīt jautājumus par sagatavoto prezentāciju uz Izstrādātājas e-pasta adresi birojs@videseksperti.lv. Tiešsaistes videokonference notika 20. augustā plkst. 17.00, pieejas saite tika publicēta mājaslapā videseksperti.lv 20. augustā. Videoprezentācija bija pieejama tīmekļa vietnēs www.plavinunovads.lv un www.videseksperti.lv/pazinojumi. Videoprezentāciju bija iespējams saņemt e-pastā, rakstot uz birojs@videseksperti.lv vai zvanot 27507017.
- 5.2.3. Ar videokonferenci un prezentāciju interesenti tika iepazīstināti ar Ziņojumu un galvenajiem secinājumiem ietekmes uz vidi novērtējuma jomā – ietekmi uz gaisa kvalitāti, trokšņa izplatību, hidroloģiskā režīma izmaiņām. Tika sniegts izvērtēto divu alternatīvu – transportēšanas maršrutu – ietekmju salīdzinājums. Videoprezentācijai laika posmā no 17. līdz 21. augustam bija 9 skatījumi, tiešsaistes konferencei 20. augustā pieslēdzās viens interesents. Tika apspriestas emisiju ietekmes uz tuvākajām viensētām un ūdens līmenis viensētu akās. Tika saņemts ierosinājums veikt ūdens līmeņa izmaiņu novērojumus.
- 5.2.4. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Paredzēto darbību Ierosinātājai vai Birojam varēja iesniegt 30 dienu laikā pēc paziņojuma publicēšanas. Šajā periodā Birojā saņemtie DAP un Dienesta priekšlikumi un viedokļi nosūtīti Ierosinātājai Ziņojuma un vērtējuma papildināšanai.
- 5.2.5. DAP 2020. gada 2. septembra vēstulē Nr. 4.9/4333/2020-N tika izteikts priekšlikums precizēt teritorijas sagatavošanas darbu veikšanas periodu un nodrošināt šo darbu veikšanu ārpus aktīvās putnu ligzdošanas sezonas. DAP vērsa uzmanību uz faktu, ka 2019. gada februārī Darbības vietā ir reģistrēts īpaši aizsargājams dabas piemineklis – "*Plikā purva dižakmens*".
- 5.2.6. Dienesta 2020. gada 4. septembra vēstulē Nr.2.4/3765/VI/2020 konstatēts, ka Ziņojums jāpapildina ar detalizētu informāciju par degvielas uzpildes un uzglabāšanas nosacījumiem, atkritumu apsaimniekošanu, novadāmo dolomīta mazgāšanas ūdeņu kvalitātes uzraudzības procedūrām un līdzšinējiem rezultātiem. Vēstulē norādīts, ka būtu veicams papildus depresijas piltuves aprēķins, jo ieguve paredzēta lielākā platībā par izstrādātajā modeli iekļauto. Norādīts arī uz to, ka Ziņojumā precizējama un papildināma informācija par tuvējo viensētu ūdensapgādi un iespējamām izmaiņām pēc rekultivācijas.

5.3. Sabiedrības informēšana un ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2020. gada 23. septembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļa vietnēs www.vpvb.gov.lv un www.videseksperti.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.videseksperti.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma:
  - 5.3.2.1. DAP 2020. gada 23. oktobra vēstuli Nr.4.9/5425/2020–N "*Par SIA "Rīteru dolomīts" plānotās smilts, smilts-grants un dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnēs "Jaunsmilktiņas1" un "Plikais purvs" ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*". DAP vērsusi uzmanību uz to, ka ~140 m attālumā no Darbības vietas ir īpaši aizsargājams biotops 9060* *Veci vai dabiski boreāli meži*, saistībā ar ko būtu papildināms ietekmes novērtējums.

- 5.3.2.2. Dienesta 2020. gada 26. oktobra vēstuli Nr. 2.3/4448/VI/2020 "*Par aktualizētu ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*", kurā norādīts, ka Dienestam nav būtisku iebildumu par aktualizēto Ziņojumu.
- 5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs ar 2020. gada 23. novembra vēstuli Nr. 5-01/1095 "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*" lūdza Ierosinātāju sniegt papildus informāciju un vērtējumu.

5.4. Sabiedrības informēšana par papildināto Ziņojumu:

- 5.4.1. Ziņojuma aktuālā redakcija Birojā tika iesniegta 2021. gada 21. janvārī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļa vietnē www.vpvp.gov.lv, Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.videseksperti.lv.
- 5.4.2. Tā kā institūcijas nebija izteikušas būtiskus iebildumus par Ziņojumā sniegto vērtējumu, Birojs atkārtoti nav lūdzis vides un dabas aizsardzības iestādes sniegt viedokli un atsauksmi par pilnveidoto Ziņojumu. Citi viedokļi no ieinteresētajām pusēm Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojā nav saņemti.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tai skaitā ietekmes, kas izriet no derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas. Vērtētas Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti un vides trokšņa līmeni, hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, kā arī ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi u.c. ar Paredzēto darbību saistītas ietekmes.
- 6.2. Izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, ņemot vērā Paredzēto darbību pēc tās specifikas, plānotajiem risinājumiem un atrašanās vietas, būs gaisa piesārņojošo vielu emisijas un troksnis. ņemot vērā Darbības vietas lokāciju, šīs ietekmes galvenokārt radīs iegūtā materiāla transportēšana, jo transportēšanas maršrutu tuvumā atrodas dzīvojamās mājas. Ilgtermiņā tiks ietekmēta arī ainava. Tāpat, – lai arī nav plānota gruntsūdens līmeņa intensīva pazemināšana ar atsūkņēšanu, derīgo izrakteņu ieguve zem gruntsūdens līmeņa var būt saistīta ar iespējamām hidroģeoloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma lokālām izmaiņām, arī šīs ietekmes Ziņojumā ir vērtētas.

6.3. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.3.1. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas.
- 6.3.2. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp transportēšanas ietekmes.
- 6.3.3. Hidroģeoloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas.
- 6.3.4. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.4.1. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas:

- 6.4.1.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota derīgo izrakteņu ieguve un apstrāde, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan derīgā materiāla transportēšanu. Savukārt Paredzētās darbības etapu, kas ietver teritorijas sagatavošanu un

atmežošanu, radītais troksnis novērtēts kā nebūtisks un īslaicīgs, jo teritorijas sagatavošanas darbus plānots veikt ierobežotā laika periodā – ārpus putnu ligzdošanas perioda (no 16. jūlija līdz 31. martam).

- 6.4.1.2. Trokšņa izplatība vērtēta dienas stundās. Izklīdes kartes un trokšņa uztvērēji modelēti 4 m augstumā. Iekārtu trokšņu rādītāju līmeņi ir pieņemti atbilstoši tehniskajām specifikācijām. Iekārtām, kurām nebija pieejama ražotāja informācija, rādītāji iekārtu trokšņa emisijas raksturošanai iegūti no Eiropas Komisijas mājas lapā pieejamās datubāzes par ārdarbus izmantojamās tehnikas trokšņu līmeņiem¹³, kā arī dati, kas iegūti no *SoundPLAN* datu bāzes, kurā apkopoti raksturīgāko rūpniecisko objektu trokšņa avotu emisijas līmeņi. Izmantotās trokšņu aprēķina datorprogrammas aprēķinu modeļu ievades dati elektroniskā formātā pievienoti Ziņojuma Pielikumā Nr. 8.
- 6.4.1.3. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) 1. pielikuma 1.2. punktu, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas. Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00, bet gads ir uz skaņas emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads. Saskaņā ar Ziņojumu ieguves darbus ir paredzēts veikt no marta līdz novembrim, tikai darba dienās, darba laikā no plkst. 8.00 līdz 17.00, bet materiāla izvešanu atkarībā no pieprasījuma visu gadu laikā no 7.00 līdz 19.00. Līdz ar to – atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktam Paredzētā darbība plānota tikai periodā, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakara un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts), kad individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa A – izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt 55 dB(A). Paredzētas darbības realizācija nav paredzēta vakara un nakts stundās.
- 6.4.1.4. Novērtēts, ka Darbības vietas tuvumā ir 5 dzīvojamo māju teritorijas¹⁴, no kurām tuvākās – “*Randēni*” un “*Kaķīši*” atrodas ~ 220 m no Darbības vietas ārējās robežas. Tāpat secināms, ka I alternatīvas gadījumā transportēšanas maršruta tiešā tuvumā nav dzīvojamo māju teritoriju, tomēr II transportēšanas alternatīvas gadījumā viensēta “*Mūrnieki*” atrastos ceļa aizsargjoslā.
- 6.4.1.5. Vērtējot esošo situāciju, Ziņojumā apskatīts atradņu “*Jaunsmilktiņas I*”, “*Plikaiss purvs*” un “*Mūrnieki 2020*” derīgā materiāla ieguvei (pirmajām divām – arī pārstrādei) izmantotās tehnikas radītais troksnis un troksnis, ko rada gatavās produkcijas transportēšana pa pievedceļiem, kā arī autoceļa A6 satiksmes intensitāte. Izvērtējumā iekļauta arī transporta plūsma no SIA “*Krauss*” (atrodas pie II transportēšanas alternatīvā maršruta) kokapstrādes uzņēmuma. Vērtējot plānoto situāciju, Ziņojumā novērtēts, ka galvenie trokšņa avoti būs derīgā materiāla ieguvei un apstrādei izmantotā tehnika un kravas automašīnas materiāla transportēšanai. Trokšņa izplatības modelī analizēta ietekme abos plānotajos ieguves posmos, ņemot vērā to, ka derīgo izrakteņu ieguves vieta un ar to saistīto trokšņu avotu atrašanās vieta mainīsies. Abu ieguves posmu situācijā vērtēta arī ietekme, kas mainītos, atkarībā no transportēšanas alternatīvas, kā arī ņemtas vērā ietekmes, kas vienlaikus ar Paredzēto darbību turpinātos saistībā ar derīgo izrakteņu ieguvi un transportēšanu no blakus esošās atradnes “*Mūrnieki 2020*”. Katrā no vērtētajām situācijām pieņemts, ka ieguve notiek vienlaicīgi divos laukumos un apstrāde – vienā.

¹³ <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/noise-emissions-outdoor-equipment/>

¹⁴ Ziņojuma 4.5.3. tabula.

- 6.4.1.6. Ziņojumā sniegts novērtējums trokšņa ietekmei Darbības vietai tuvumā esošo dzīvojamo māju teritorijās. Rezultātu apkopojums Ziņojuma 4.5.3. tabulā atspoguļo secinājumu, ka visās vērtētajās teritorijās (atkarībā no Paredzētās darbības etapiem) var būt sagaidāms neliels vides trokšņa palielinājums (salīdzinot ar esošo situāciju), taču netiek konstatēts, ka derīgo izrakteņu ieguve Darbības vietā varētu izraisīt Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteikto vides trokšņa robežlielumu (55 dB(A)) pārsniegumu. No vērtētajiem scenārijiem secināms, ka vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi nav sagaidāmi arī situācijā, ja transportēšanai tiks izmantots I alternatīvas maršruts, tomēr gadījumā, ja materiāla izvešanai, piemēram, no teritorijām, kas atrodas Darbības vietas DA daļā, tiktu izmantots II alternatīvas maršruts, vērā ņemama situācijas pasliktināšanās būtu sagaidāma dzīvojamās mājas “Mūrnieki” teritorijā, kur transportēšanas ietekmes summētos arī ar ietekmēm, ko rada darbības blakus esošajā atradnē “Mūrnieki 2020” un citos ražošanas uzņēmumos. Proti, tiek prognozēts, ka rādītājs $L_{\text{diēna}}$ šādā gadījumā var palielināties no līdzšinējiem 50,3 dB(A) līdz 59,9 dB(A). Kā norādījusi izstrādātāja, atbilstoši Pļaviņu novada teritorijas plānojumā attēlotajam viensētas “Mūrnieki” teritorija atrodas autoceļa aizsargjoslā, tādēļ vides trokšņa robežlielums saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma piezīmi šajā teritorijā uzskatāms par mērķlielumu. Tomēr likums “Par piesārņojumu” attiecībā uz mērķlielumu noteic (13.panta 4.daļa), ka tas ir lielums, kas jāņem vērā, ierobežojot emisiju, lai tā nepārsniegtu vides kvalitātes mērķlielumus, vai, ja tie ir pārsniegti (ar to saprotot esošu, notiekošu darbību) - pakāpeniski samazinot emisiju līdz attiecīgajam mērķlielumam. Gadījumos, kad pieņemams lēmums par jaunu darbību un tās akceptēšanu, iestādēm mērķlielums ir jāņem vērā (likuma “Par piesārņojumu” 13.panta 2.daļa), jo Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma piezīmē noteiktais nenožīmē, ka to 2. pielikumā noteiktie robežlielumi uz autoceļu aizsargjoslu vispār neattiektos. Ievērojot, ka ietekmes pieaugumu radītu tieši Paredzētā darbība, turklāt situācijā, kad esošā vides stāvokļa novērtējums vides problēmu šajā aspektā neuzrāda un transportēšanas ceļa izvēlei pastāv alternatīvs risinājums, Birojs atzīst, ka ir samērīgi un pamatoti noteikt, ka Paredzētās darbības gadījumā var būt īstenojama tikai I transportēšanas alternatīva.
- 6.4.1.7. Rezumējot iepriekš minēto, Birojs vērš uzmanību uz to, ka normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošana jau izriet no ārējiem normatīvajiem aktiem, un Birojam tās savā atzinumā nav atkārtoti jānorāda. Līdz ar to – gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums akceptēt Paredzēto darbību, **saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu Birojs tās īstenošanai papildus noteic šādus nosacījumus:**
- a) **Ņemot vērā vides trokšņa ietekmes novērtējuma rezultātu un to, ka pastāv un ir vērtēta alternatīva, kas būtisku ietekmi nerada, II transportēšanas alternatīva nav pieļaujama un Paredzētās darbības akcepta gadījumā tā īstenojama tikai ar I transportēšanas alternatīvu.**
  - b) **Darbības, kas rada troksni, nav pieļaujams veikt ar citiem darbu veikšanas laika un iekārtu komplektācijas nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie, tai skaitā derīgo izrakteņu ieguve, bez atbilstīga citu risinājumu ietekmes novērtējuma apstrāde un produkcijas izvešana ir pieļaujama tikai darba dienās, dienas laikā - diennakts periodā no pulksten 7:00 līdz 19:00. Šādi darba organizācijas nosacījumi ir jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves projektā, un Ierosinātājai jānodrošina to ievērošanu. Izmaiņu gadījumā veicams šādu izmaiņu būtiskumu novērtējums, lemjot par ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.**

- c) Tehnoloģiskajām iekārtām, kur attiecināms, jāatbilst 2002. gada 23. aprīļa Ministru kabineta noteikumos Nr. 163 “Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām” noteiktajām prasībām.
- d) Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Noteikumu Nr. 16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tai skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kādiem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

6.4.2. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp transportēšanas ietekmes:

- 6.4.2.1. Novērtējot Ziņojumu, Birojs secina, ka viens no nelabvēlīgas ietekmes uz vidi aspektiem, kas saistīts ar Paredzēto darbību, var būt arī gaisa piesārņojums. Gadījumā, ja piesārņojuma apjoms sasniegtu apjomu, kas zinātniski pamatots kā piesārņojuma līmenis ar kaitīgu iedarbību uz cilvēka veselību vai uz vidi, ietekme uz gaisa kvalitāti (un līdz ar to – Paredzētās darbības ietekme uz vidi) varētu būt būtiska. Ziņojumā ietverts attiecīgās ietekmes novērtējums, nekonstatējot, ka Paredzētā darbība radīs būtisku ietekmi uz vidi. Arī gaisa kvalitātes aspektā konstatējams, ka Paredzētās darbības etapu, kas ietver teritorijas sagatavošanu un atmežošanu, atsevišķi nav vērtēts, jo tas definēts kā nebūtisks un īslaicīgs.
- 6.4.2.2. Izvērtējot Paredzētās darbības atsevišķus etapus (derīgā izrakteņa ieguve, apstrāde, uzglabāšana, transportēšana) un ņemot vērā, ka visas tehnoloģiskās iekārtas tiek darbinātas ar dīzeļdegvielu, Ziņojumā konstatēts, ka tādu piesārņojošo vielu kā CO, NO_x, SO₂ gadījumā – augstākās emisijas sagaidāmas no ieguves un apstrādes procesiem (arī laukumos) no dzinēju darbības, savukārt augstākās cieto daļiņu (PM₁₀ un PM_{2,5}) emisijas gaisā prognozējamās derīgā materiāla transportēšanas laikā, (aprēķinu rezultāti apkopoti Ziņojuma 3.4.18. tabulā).
- 6.4.2.3. Atbilstoši Ziņojumam, uzsākot Paredzēto darbību, nav paredzams, ka būtiski palielināsies transporta intensitāte izmantojamajā derīgo izrakteņu transportēšanas rezultātā (pieaugums tiek vērtēts kā vidēji 4 autokravas jeb 8 braucieni dienā), jo Ierosinātāja jau šobrīd (salīdzināmā intensitātē) veic derīgo izrakteņu ieguvī atradnēs “*Plikais purvs*” un “*Jaunsmilktiņas I*”. Līdzšinējā slodze uz vidi saglabāsies, tikai turpināsies jaunos iecirkņos (saskaņā ar Izstrādātājas aplēsēm ~ 35 gadus).
- 6.4.2.4. Lai novērtētu plānotās darbības rezultātā prognozējamās izmaiņas gaisa kvalitātē, IVN ietvaros veikta piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana un veikts sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. No derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes procesiem aprēķinātas daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas, savukārt no izmantojamās tehnikas un autotransporta aprēķinātas daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas, oglekļa, slāpekļa un sēra oksīdu, kā arī gaistošo organisko savienojumu emisijas. Prognozējamo emisiju apjoms definētajiem emisiju avotiem novērtēts, ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori un Darbības vietu/Paredzēto darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums u.c.). Ziņojumā iekļautajā gaisa kvalitātes novērtējumā norādīts, ka, realizējot Paredzēto darbību, derīgo izrakteņu ieguves apjoms variēs gan pa mēnešiem, gan gadu griezumā, tāpēc emisiju aprēķini

veikti sliktākajam scenārijam – maksimālajam ieguves un apstrādes apjomam gadā, pieņemot, ka ieguve vienlaicīgi notiek 2 ieguves laukumos un vienā apstrādes laukumā katrā no vērtētās darbības posmiem. Diennakts griezumā atradņu izstrāde plānota diennakts gaišajā laikā pēc iespējas tuvāk normālam darba laikam no plkst. 8:00 līdz 17:00 170 dienas gadā, bet izvešana iespējama no plkst. 7:00 līdz 19:00 jeb 12 h dienā. Derīgā materiāla izvešanai paredzēti ~ 20 reisi dienā 250 dienas gadā.

- 6.4.2.5. Novērtējot ar Paredzēto darbību saistīto gaisa piesārņojuma līmeni un Paredzētās darbības ietekmi uz gaisa kvalitāti, veikta piesārņojuma līmeņa modelēšana ar programmu datorprogrammu *AERMOD View* (izstrādātājs – *Lakes Environmental*, beztermiņa licence AER0006618). Programmas izmantošana ir saskaņota ar Dienestu. Programma pielietojama rūpniecisko gaisa piesārņojuma avotu emisiju izkliedes aprēķināšanai, ņemot vērā emisijas avotu īpatnības, apkārtnes apbūvi un reljefu, kā arī vietējos meteoroloģiskos apstākļus. Meteoroloģiskajam raksturojumam izmantoti LVGMC sniegtie Zilānu novērojumu stacijas ilggadīgo novērojumu dati par laika periodu no 2015. gada līdz 2019. gadam.
- 6.4.2.6. Novērtējums sniegts derīgā materiāla ieguves un apstrādes procesiem kā arī realizējamā materiāla pārvietošanai līdz autoceļam A6 pa diviem alternatīviem maršrutiem – esošo zemes ceļu no Darbības vietas Z gala jeb I alternatīvu (garums ~ 1,64 km) un jauno jeb II alternatīvu no Darbības vietas DA gala gar agrākajām atradnēm “*Mūrnieki*” un “*Grantēni*” un kokapstrādes uzņēmumu “*Mūrnieki I*”, kura posms vēl būtu jāizbūvē (garums ~ 2,34 km). Izkliedes kartes, kurās redzams Paredzētās darbības radītais gaisa piesārņojuma līmenis, kā arī programmas ievaddati, pievienoti Ziņojuma 7. pielikumā.
- 6.4.2.7. Novērtējuma sagatavošanā izmantoti vairāki pieņēmumi. Derīgā izrakteņa ieguves un apstrādes procesu un tehnikas radītais piesārņojums apskatīts kā laukumveida emisijas avoti, atsevišķi aprakstot radušos piesārņojumu divos ieguves (darbojas ekskavators un frontālais iekrāvējs) un ražošanas (darbojas ģenerators, mazgāšanas un šķirošanas iekārtas, atrodas krautnes) laukumos, kā arī modelējot 2 ieguves posmus katrai no transportēšanas alternatīvām, materiāla iekraušanu, izkraušanu, pārvietošanu teritorijā un izvešanu no tās. Aprēķinu vienkāršošanai pieņemts, ka visi piesārņojumu radošie avoti (arī ieguves laukumā) atrodas nulles līmenī, jo, izstrādājot augšējo kāpli, ir prognozējama vislielākā ietekme uz gaisa kvalitāti apkārtējā teritorijā (izstrādes beigu posmā pie ieguves tehnikas novietojuma maksimālajā dziļumā piesārņojošo vielu ietekme uz apkārtējo vidi sagaidāma mazāka). Aprēķinos pieņemts, ka visa tehnika strādās vienlaicīgi un visu darbības laiku. Ņemot vērā minēto, var secināt, ka novērtējums veikts sliktākajam scenārijam, kura iespējamība ir maz varbūtīga (ietekme sagaidāma mazāka par Ziņojumā novērtēto).
- 6.4.2.8. Esošā piesārņojuma līmeņa novērtēšanai izmantoti dati par gaisa piesārņojumu, kas rodas no autotransporta kustības pa autoceļiem un citiem piesārņojuma avotiem, par kuriem tiek sniegti statistiskie pārskati “*2-Gaiss*” sistēmā (LVGMC sniegtie dati). Tā kā šī informācija nesatur datus par piesārņojošo vielu emisiju derīgo izrakteņu (t.sk. smilts-grants) ieguves vietai blakus esošajās atradnēs, Izstrādātāja veikusi aprēķinus par iespējamo ietekmes apjomu, kāds iespējams vienlaikus ar Paredzēto darbību, ņemot vērā informāciju par aktuālo situāciju citās atradnēs. Secinot, ka ar derīgo izrakteņu ieguvī un transportēšanu saistītie procesi var tikt vienlaikus veikti arī atradnē “*Mūrnieki 2020*”, novērtējumā pieņemts, ka arī šajā atradnē darbojas ekskavators un frontālais iekrāvējs, kā arī tiek veikta produkcijas izvešana no karjera.
- 6.4.2.9. Novērtējot iegūtos piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātus attiecībā pret Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 1290) ietvertajiem normatīviem, secināts,

ka robežlielumi cilvēka veselības aizsardzībai derīga materiāla transportēšanai ielu un autoceļu tuvāko dzīvojamo māju teritorijās un to apkārtnē netiks pārsniegti nevienai no piesārņojošām vielām, kurām vides un cilvēka veselības nolūkā noteiktas pieļaujamās koncentrāciju robežvērtības. Modelēšanas rezultātu salīdzinājums ar gaisa kvalitātes normatīviem sniegts Ziņojuma 3.4.21. tabulā. Saskaņā ar novērtējumu Paredzētās darbības rezultātā vienas no būtiskākajām būs putekļu daļiņu emisijas (PM₁₀) I alternatīvas realizācijā, kuru maksimālās summārās diennakts koncentrācija var sasniegt līdz pat ~ 81 % no normatīva 1. ieguves posma un ~ 66 % 2. ieguves posma realizācijas laikā, bet gada vidējās PM₁₀ koncentrācijas ieguves teritorijas robežās attiecīgi var sasniegt ~ 64,6 % un ~ 60,4 % no normatīva. Šādas koncentrācijas tiek prognozētas teritorijās, kas tieši robežojas ar Darbības vietu, bet ne tuvāko viensētu teritorijās. Attiecībā uz citām gaisu piesārņojošajām vielām secināts, ka to koncentrācijas ārpus Darbības vietas robežām būs nebūtiskas. Saistībā ar minēto Birojs atzīmē, ka faktiskais gaisa (un arī trokšņa) piesārņojums būs atkarīgs no transporta intensitātes un derīgo izrakteņu pieprasījuma un tā būtiska pieauguma gadījumā nav izslēdzamas lielākas ietekmes kā pašlaik prognozēts (turklāt nozīmīga ir arī ceļa kvalitāte). Vienlaikus – kā secināts iepriekš - novērtējums veikts sliktākajam scenārijam, tādēļ būtiski lielākas ietekmes iespējamība pašlaik netiek identificēta.

- 6.4.2.10. Ziņojumā novērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos. Ņemot vērā Zilānu novērojumu stacijas 2019.gada datus, noteikti meteoroloģiskie parametri, pie kādiem varētu tikt sasniegtas augstākās piesārņojošo vielu vērtības. Iegūtie rezultāti apkopoti Ziņojuma 3.4.22. tabulā, kas atspoguļo, ka augstākās piesārņojošo vielu koncentrāciju vērtības varētu tikt sasniegtas pie šādiem apstākļiem – vēja virziens – no DA (galvenokārt 114° - 157°), vēja ātrums – 0,48-0,9 m/s (lēns vējš, kas nesekmē piesārņojošo vielu izkliedi atmosfērā) un gaisa temperatūra intervālā no 10-13 °C (atkarībā no alternatīvas un piesārņotāja iespējamās dažādas parametru kombinācijas, skat. tabulu 3.4.22.). Šādu paaugstinātas piesārņojošo vielu stundas koncentrāciju atkārtosšanās varbūtība ir ļoti neliela.
- 6.4.2.11. Kā Ziņojuma trūkums minams tas, ka Paredzētās darbības ietekme nav atsevišķi vērtēta saistībā ar klimata aspektiem, tai skaitā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu (turpmāk – SEG) kontekstā. No Ziņojumā norādītā var secināt, ka SEG emisijas gaisā, realizējot Paredzēto darbību, būs no derīgā materiāla ieguves un transportēšanas tehnikas (iekšdedzes dzinējiem patērējot ne vairāk kā 200 m³ dīzeldegvielas gadā). Tāpat ir sagaidāma atmežošana līdz ~ 14 ha platībā. Nacionālā un reģionālā mērogā, kā arī klimata pārmaiņu mazināšanas mērķu kontekstā šādas ietekmes apjoms nav liels, attiecīgi nav indikāciju, ka būtu pamats kādā mērā plānotos risinājumus aprobežot. Līdz ar to – kopumā Birojs piekrīt Izstrādātājam, ka Paredzētā darbība atstās mazu negatīvu ietekmi uz klimata pārmaiņām, līdz ar to tieši pasākumi SEG emisiju mazināšanai saistībā ar Paredzētās darbības realizāciju nav nepieciešami. Atradņu rekultivācija un apzaļumošana, kā arī augu ieviešanās ūdenstilpēs ar laiku daļēji mazinās negatīvo ietekmi.
- 6.4.2.12. Novērtējis Ziņojumā ietvertu informāciju, Birojs var pievienoties Ziņojuma autoru secinājumiem, ka izstrādātais novērtējums pašlaik ļauj secināt, ka ar Paredzēto darbību ir sagaidāmas emisijas gaisā, tomēr Ziņojumā ietvertie emisiju aprēķini un to izkļaudes modelēšana par darbību pašā Darbības vieta norāda, ka būtiskas ietekmes varbūtība piesārņojošo vielu kontekstā normālos darba režīma apstākļos nav prognozējama, nozīmīga piesārņojuma izplatība ārpus Darbības vietas robežām ir maz varbūtīga un nav sagaidāms, ka ar Paredzētās darbības realizāciju varētu tikt pārsniegtas Noteikumos Nr. 1290 noteiktās robežvērtības un mērķlielumi, kas varētu

nelabvēlīgi ietekmēt cilvēka veselības aizsardzību. Līdz ar to nav pamata secinājumam, ka Paredzētā darbība varētu radīt būtisku ietekmi, ja tiek ievēroti Ziņojumā paredzētie ieguves un apstrādes apjomi, laika grafiki un izmantota tehnika, kuras parametri atbilst aprēķinos izmantotajiem, proti, visas, tai skaitā ar ieguvu un transportēšanu saistītās darbības, ir plānots veikt tikai darba dienās, dienas periodā no 7:00 – 19:00 un gada ieguves apjoms nepārsniedz līdz ~ 20-30 tūkst. m³ (līdz ~ 48 tūkst. t) smilts, ~ 15 tūkst. m³ smilts-grants (~ 21 tūkst. t) un ~ 30 tūkst. m³ (~ 81 tūkst. t) dolomīta gadā. Gadījumā, ja noteiktu apstākļu rezultātā, tai skaitā, ņemot vērā laika apstākļus un pieprasījumu, tiktu konstatēti priekšnoteikumi būtiski atšķirīgam Paredzētās darbības realizācijas periodam, kas būtiski pārsniedz Ziņojumā novērtēto, jāveic izmaiņu novērtējums, izsverot izmaiņas arī attiecībā uz citiem ietekmju veidiem (ja nepieciešams – ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3. divi *prim* panta pirmās daļas 3. punkta c. apakšpunktu). Vienlaikus gan atbilstoši Ziņojumam, gan šajā Biroja atzinumā noteiktajam, ir jāparedz pasākumi, lai samazinātu putekļu veidošanos un izplatību. Secināms, ka Ziņojumā iestrādāti vairāki ietekmes mazinājoši pasākumi, piemēram, Darbības ierosinātais sausā laika periodā nodrošina karjera iekšējo ceļu laistīšanu, lai samazinātu putekļu emisijas no transporta līdzekļu pārvietošanās, kā arī ir paredzēts daļu segkārtas materiāla uzreiz pēc noņemšanas izmantot izstrādāto nogāzu rekultivācijā, savukārt atlikušo materiālu plānots uzkrāt pagaidu bērnēs ārpus izstrādes iecirkņiem, izvietojot tās kā vaļņus gar atradnes perimetru tuvējo viensētu virzienā, veidojot papildus barjeru emisiju un trokšņa izplatībai.

6.4.2.13. Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tai skaitā gaisa kvalitātes normatīvu ievērošana, ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Tomēr vienlaikus Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu. Līdz ar to – Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu Paredzētās darbības īstenošanai papildus noteic šādus nosacījumus:

- a) Paredzētās darbības Ierosinātājas pienākums ir nodrošināt Ziņojumā ietvertu vai līdzvērtīgu pasākumu gaisu piesārņojošo vielu emisiju ietekmes novēršanai un mazināšanai ievērošanu un nodrošināt risinājumu, kas sasniedz ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu tā ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt.**
- b) Tai skaitā, lai samazinātu putekļu emisijas, sausā laika periodā jāizvērtē nepieciešamība un jānodrošina Darbības vietas iekšējo ceļu laistīšanu, kā arī citu ar ieguves darbiem saistītu vietu mitrināšanu, samazinot iespējamu putekļu emisiju.**
- c) Nepieciešamības gadījumā, piemēram, ilgstoša sausuma periodā, nodrošināt putošu kravu nosegšanu pārvadāšanai.**
- d) Ja turpmākajās Paredzētās darbības projektēšanas un realizācijas stadijās tiek izskatīti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas būtiski atšķiras no Ziņojumā novērtētā, veicams šādu izmaiņu būtiskumu novērtējums, lemjot par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.**

6.4.3. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas:

- 6.4.3.1. Lai novērtētu Paredzētās darbības ietekmi uz tuvākās apkārtnes hidroģeoloģisko režīmu, Ziņojuma izstrādes ietvaros izmantoti iepriekš veiktas modelēšanas rezultāti (veikta 2014. gadā), jo šajā modelī iekļautā derīgo izrakteņu ieguves platība (iepriekš plānotais ieguves risinājums), lai arī konfigurācijā atšķirīga, ir salīdzināma ar to darbību, kādu pašlaik vēlas īstenot Ierosinātāja.
- 6.4.3.2. Saskaņā ar Ziņojumu (Ziņojuma 13. pielikums) Darbības vieta raksturojama ar atsevišķām īpatnībām, kuras atstāj būtisku iespaidu uz vietas hidroģeoloģiskajiem apstākļiem: Daugavas, kurā atslogojas gan augšdevona spiediena un spiediena-bezspiediena horizonti, gan kvartāra bezspiediena (gruntsūdeņu) horizonts, tiešais tuvums; teritorijas reljefa izteikts kritums uz Daugavu, kura pazeminājumā izveidojies Plika purvs un atrodas arī Darbības vieta; Darbības vietas dienvidu daļas atrašanās tiešā Pļavinu ūdenskrātuves ūdens līmeņa svārstību ietekmes zonā; Darbības vietas atrašanās intensīvi meliorētas teritorijas zonā, kuras svarīgākās notekas gultnes atzīme - 72 m v.j.l. ir tuva Daugavas daudzgadīgajam vidējam ūdens līmenim – 71,5 – 71,6 m v.j.l. Ņemot vērā šo apstākļu kopumu, secināts, ka derīgo izrakteņu ieguve ar tādu paņēmieni, kas neparedz atsūkņēšanu, bet nodrošina ūdens novadīšanu no karjera pašteses ceļā ar grāvju sistēmu, nodrošina, ka depresijas piltuves izmēri faktiski nav atkarīgi no karjera dziļuma, bet gan no ūdens līmeņa meliorācijas grāvī un karjeru kopējās platības un konfigurācijas.
- 6.4.3.3. Novērtējums veikts, ņemot vērā līdzšinējo un arī Paredzētās darbības gadījumā plānoto risinājumu, kas paredz derīgo izrakteņu ieguvi veikt bez ūdens atsūkņēšanas un meliorācijas sistēmas pārkārtošanas, kā arī ņemot vērā to, ka nav paredzēta būtiska dolomīta mazgāšanai nepieciešamā ūdens apjoma palielināšana. Tomēr arī šādā derīgā izrakteņa ieguves scenārijā Darbības vietai tuvākajā teritorijā neizbēgami mainīsies ūdens bilance. Atbilstoši Ziņojumam aptuvenais attālums, kurā ūdens līmenis pazeminās par ~ 1 m, ir 800 m (virzienā no ieguves vietām uz Daugavu šis attālums tiek prognozēts mazāks).
- 6.4.3.4. Saskaņā ar Ziņojumā ietverto novērtējumu, tai skaitā novērtējumu, kas izdarīts, balsties uz iepriekš izstrādātu sākotnējo pjezometrisko ūdens līmeņu plānu, secināts, ka pazemes ūdens līmenis (modelētais stāvoklis) pirms jebkādas derīgo izrakteņu ieguves apskatāmajā teritorijā tuvējo viensētu apkārtņē ir 74 – 75 m v.j.l. Derīgo izrakteņu ieguves gaitā pazemes ūdeņu līmenis pašteses ceļā jau pašlaik tiek pazemināts un to plānots tupināt pazemināt līdz 72 m v.j.l. Novērtēts, ka par šo līmeni zemāks pazemes ūdens līmenis nebūs arī aktīvas ieguves gaitā, uzsākot ieguvi jaunajās teritorijās, ja vien būtiski nemainās apkārtējie hidroģeoloģiskie apstākļi. Secināts, ka gruntsūdeņu līmeņu sadalījumu lielākoties nosaka ūdens līmenis Pļaviņu ūdenskrātuvē un izveidotais meliorācijas grāvju tīkls, nevis izstrādājama atradnes dziļums. Atbilstoši Ziņojumam un tā izstrādes gaitā piesaistītā hidroģeoloģijas eksperta skaidrojumiem – nav pamata uzskatīt, ka viensētu grodu akās ūdens līmenis varētu vēl vairāk pazemināties Paredzētās darbības ietekmē. Visbūtiskāk ietekmētā viensēta ir “*Randēni*”, kura atrodas augšpus (attiecībā pret ūdeņu plūsmas virzieniem) Darbības vietas, līdz ar to arī gruntsūdeņu līmeņa potenciāli vislielākā pazeminājuma zonā. Tomēr ņemot vērā to, ka teritorija ap šo viensētu ir jau ilgstoši meliorēta un pie nosacījuma, ka arī turpmāk derīgo izrakteņu ieguves nodrošināšanai (jaunajos ieguves laukumos) vidējais ūdens līmenis meliorācijas notekās tiks uzturēts 72 m v.j.l., Paredzētā darbība nepazeminās ūdenslīmeni grodu akā vairāk kā esošā meliorācijas sistēma.
- 6.4.3.5. Ziņojumā norādīts, ka meliorācijas sistēmas pārkārtošanas darbi nav plānoti, tomēr, ja kādā no ieguves posmiem radīsies nepieciešamība pēc izmaiņām meliorācijas

sistēmā, to plānots īstenot normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, saņemot attiecīgus saskaņojumus.

- 6.4.3.6. Vērtējot dabas resursu izmantošanu, Ziņojumā norādīts, ka dolomīta mazgāšanai nebūs nepieciešama jaunas infrastruktūras izveide, bet ūdens tiks ņemts no esošas ūdenskrātuves (platība ir aptuveni 7000 m² un kopējā ūdens ietilpība - 7000 m³), kura sastāv no grāvja ar diviem paplašinājumiem, kas nodrošina nepieciešamo ūdens recirkulāciju un nostādināšanu pirms novadīšanas Daugavā. Ūdens izmantošanai Ierosinātāja ir saņēmusi Dienesta 2014.gada 9. decembrī izsniegtu ūdens resursu lietošanas atļauju MA14DU 0016, saskaņā ar kuru maksimālais izmantojamais ūdens daudzums gadā nedrīkst pārsniegt 35200 m³ un ūdens ieguve atļauta 8 mēnešus gadā. Atļauja nosaka arī Daugavā novadāmā ūdens kvalitāti (suspendēto vielu koncentrācija nedrīkst pārsniegt 35 mg/l) un prasības monitoringam un resursu uzskaitē. Līdz ar to Birojs secina, ka monitoringa nodrošināšanai nav nepieciešams ar šo atzinumu izvirzīt papildus prasības, jo nosacījumus ietekmes uzraudzībai jau paredz Ziņojums un tie atbilst Dienesta izsniegtajā atļaujā noteiktajiem.
- 6.4.3.7. Ziņojumā prognozēta Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz augsnes struktūras un mitruma izmaiņām. Pamatojoties uz hidroloģiskā režīma novērtējumu, kā arī faktiskajiem novērojumiem atradnes “*Plikais purvs*” un “*Jaunsmilktiņas I*” līdzšinējās izstrādes laikā, konstatēts, ka ūdens līmenis ūdeņus novadošajā meliorācijas sistēmā ir stabils un būtiski nemainās arī laikapstākļu ietekmē (palu, ilgstošu nokrišņu, mazūdens periodā), tipiskākās izmaiņas ir 10 cm robežās. Meliorācijas grāvju konstrukcija un caurplūdums ir pietiekams arī lielāka ūdens apjoma novadīšanai, nekā tas ir pie šī brīža ieguves apjomiem (platībām). Veicot Paredzētās darbības vietas izstrādi pa definētajiem etapiem, nav sagaidāmas būtiskas ūdens bilances izmaiņas novadošajos grāvjos, līdz ar to nav prognozējamās būtiskas Darbības vietai piegulošo teritoriju augsnes mitruma režīma un struktūras izmaiņas.
- 6.4.3.8. Atbilstoši Ziņojumā veiktajam novērtējumam un papildus skaidrojumiem Birojs pievienojas Ziņojuma autoriem, ka ir maz varbūtīga negatīvas ietekmes palielināšanās uz apkārtnes teritoriju hidroloģisko un hidrogeoloģisko režīmu, ja Paredzētā darbība tiks īstenota Ziņojumā vērtētajos apjomos un izmantojot norādītos tehnoloģiskos risinājumus. **Tomēr Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu ir pamatoti noteikt šādu nosacījumu, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama:**
- a) **Paredzētā darbība īstenojama veidā, kas nodrošina pazemes ūdeņu līmeņa pazemināšanu Darbības vietā tikai paštecē ceļā, nepieļaujot ūdens līmeni meliorācijas notekās būtiski zemāku par 72 m v.j.l.**

6.4.4. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem:

- 6.4.4.1. Ziņojumā sniegts vērtējums par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, ņemot vērā arī tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un citas dabas vērtības. Ņemot vērā attālumu līdz Darbības vietai un Paredzētās darbības risinājumus, Ziņojumā identificēts, ka Paredzētās darbības īstenošana negatīvi neietekmēs *Natura 2000* teritorijas dabas vērtības, likumsakarības un mijiedarbības, kas nosaka dabas vērtību pastāvēšanu tajā.
- 6.4.4.2. Darbības vietu 2020. gada 23. maijā apsekojusi sertificēta vaskulāro augu, mežu un virsāju, purvu un zālāju eksperte¹⁵ (turpmāk – Eksperte), kura 2020. gada jūnijā sagatavojusi atzinumu par zālāju biotopiem Darbības vietā. Savukārt sertificēts

¹⁵ Eksperta sertifikāts Nr. 126; derīgs līdz 2022. gada 16. augustam.

ornitofaunas eksperts¹⁶ (turpmāk – Eksperts) Darbības vietas apsekošanu veicis 2020. gada 11. un 18. maijā, par novērtējuma rezultātiem sagatavojot 2020. gada 20. maija atzinumu. Ekspertu atzinumi pievienoti Ziņojuma 6. pielikumā.

- 6.4.4.3. Saskaņā ar Eksperta novērtējumu Darbības vietā un izpētes teritorijā ap to nav konstatētas aizsargājamas putnu sugas. Secināts, ka plānotā derīgo izrakteņu ieguve neradīs būtisku ietekmi uz Darbības vietas un tuvākās apkārtnes ornitofaunu. Lai radītu putniem maksimāli labvēlīgus apstākļus, pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas teritorijas tālākas apsaimniekošanas procesā rekomendēts piesaistīt ekspertu putnu jomā. Eksperta ieskatā, pareizi apsaimniekojot teritoriju, var tikt radītas dzīvotnes, kas piemērotas īpaši aizsargājamo putnu sugu ligzdošanai. Savukārt DAP 2020. gada 2. septembra vēstulē Nr. 4.9/4333/2020-N norādījusi, ka teritorijas sagatavošanas darbu veikšana jānodrošina ārpus aktīvās putnu ligzdošanas sezonas. Atbilstoši Ziņojumam šāds risinājums ir paredzēts.
- 6.4.4.4. Saskaņā ar Ekspertes novērtējumu Darbības vietā nav konstatēti Latvijā vai Eiropas Savienībā īpaši aizsargājami biotopi, tomēr atsevišķās vietās konstatētas retas augu sugas. Vienā no šādām vietām¹⁷ konstatēta īpaši aizsargājama suga (kārpainais segliņš *Euonymus verrucosus*) un divas sūnu sugas, kas ir dabisko meža biotopu indikatorsugas (rudens džeimsonīte *Jamesoniella autumnalis* un parastā gludlape *Homalia trichomanoides*), kas konstatētas uz kritālas un uz granīta akmens un plaši atrodamas apkaimē atbilstošos biotopos. Eksperte paudusi viedokli, ka sugu aizsardzības statuss nenosaka īpašus to atradņu apsaimniekošanas pasākumus vai saimnieciskās darbības ierobežojumu, tādēļ derīgo izrakteņu ieguves ierobežošana nav nepieciešama. Eksperte secinājusi, ka plānotā ieguves teritoriju paplašināšana neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz teritorijā sastopamajām retajām vaskulāro augu un sūnaugu sugām, kas atrodamas arī apkaimē atbilstošos biotopos, to atradnēm un/vai Eiropas Savienības nozīmes meža un purvu biotopiem. Tomēr attiecībā uz īpaši aizsargājamo krūmu sugu (kārpainais segliņš, konstatēti 2 eksemplāri) DAP ar 2020. gada 23. oktobra vēstuli Nr.4.9/5425/2020-N norādījusi, ka gadījumā, ja derīgo izrakteņu ieguve tiks veikta veidā, kas paredz sugu atradņu iznīcināšanu, pamatojoties uz likuma “*Sugu un biotopu likums*” 12. un 14. pantu būtu nepieciešams saņemt DAP atļauju. Nosacījumi un risinājumi īpaši aizsargājamo sugu aizsardzības prasību nodrošināšanai iestrādājami derīgo izrakteņu ieguves projektā.
- 6.4.4.5. Novērtējuma gaitā konstatēts, ka ~ 140 m attālumā no Darbības vietas un ~ 50 m attālumā no I alternatīvas transportēšanas maršruta ir īpaši aizsargājams biotops 9060* “*Veci vai dabiski boreāli meži*”. DAP 2020. gada 23. oktobra vēstulē Nr.4.9/5425/2020-N ietvērusi vērtējumu, ka “*lai arī transportēšanas laikā ir paredzama negatīva ietekme uz šo biotopu, kas saistāma ar putekļu piesārņojuma veidošanos, kas savukārt var radīt veģetācijas izmaiņas biotopa platībās, uzskatāms, ka tas nav būtisks, jo karjers ir bijis un darbojies jau pirms biotopa konstatēšanas*”. DAP paudusi viedokli, ka ir pieļaujams šo transportēšanas maršrutu arī turpmāk izmantot materiāla transportēšanai.
- 6.4.4.6. IVN gaitā konstatēts, ka līdzšinējās ieguves teritorijā¹⁸ ir dižakmens, kas atbilst dabas pieminekļa statusam (nosaukums: “*Plikā purva dižakmens*”). Lai arī tas neatrodas teritorijā, kurā plānota derīgo izrakteņu ieguve Paredzētā darbības īstenošanas laikā, tā

¹⁶ Eksperta sertifikāts Nr. 087; derīgs līdz 2021. gada 25. jūlijam un Nr. 061; derīgs līdz 2024. gada 7. augustam.

¹⁷ Zemes vienībā ar kad.apz. 32580070006, kurā vēl nepieciešama izpēte, lai noteiktu derīgā izrakteņa iespējamās ieguves robežas.

¹⁸ Esošās darbības teritorija zemes vienībā ar kad. apz. 32580070046, licences CS14ZD0562 laukumā, kurā ir arī derīgā materiāla apstrādes laukums.

ir ar Paredzēto darbību saistīta teritorija (zemes vienība), kurā atrodas arī derīgā materiāla apstrādes laukums. Tādēļ Ziņojuma izstrādes gaitā identificētas nepieciešamās rīcības un kārtība to īstenošanai, lai nodrošinātu dabas pieminekļa aizsardzības prasības. Saskaņā ar Ministru Kabineta 2010.gada 16. marta noteikumu Nr.264 “*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*” 40.1., 40.2., 40.3. un 41.1. apakšpunktos noteikto dabas pieminekļa teritorijā (ietver arī teritoriju 10 m rādiusā ap objektu) aizliegts veikt darbības, kuru dēļ tiek bojāts vai iznīcināts dabas piemineklis vai mazināta tā dabiskā estētiskā, ekoloģiskā un kultūrvēsturiskā vērtība, aizliegts mainīt zemes lietošanas kategoriju, iegūt derīgos izrakteņus, kā arī bez DAP atļaujas veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa maiņu. Ņemot vērā to, ka jaunatklātais objekts atrodas esošās ieguves un tās radītās ietekmes teritorijā, identificēts, ka piemērotākais un situācijai atbilstošākais risinājums būtu pārskatīt esošās darbības derīgo izrakteņu ieguves projektā paredzētos nosacījumus attiecībā uz šīs vietas rekultivāciju, kā arī nodrošināt, ka Paredzētās darbības derīgo izrakteņu ieguves projektā dabas pieminekļa atrašanās vieta tiek ņemta vērā, precizējot ar materiāla ieguvi un apstrādi saistītās procedūras tā, lai tiktu nodrošināta Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumu Nr.264 “*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*” prasību izpilde.

- 6.4.4.7. Paredzētās darbības īstenošanas rezultātā tiks pārmainīta ainava, ietekmes būs salīdzinoši ilgstošas, bet ir daļēji atgriezeniskas. Ietekmes mērogs vērtējams kā lokāls un tāds, kas netiks īstenots teritorijā, kas ir pret pārmaiņām jutīga un aizsargāta.
- 6.4.4.8. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un Ziņojuma izstrādes un novērtēšanas gaitā konstatēto, **Birojs secina, ka saistībā ar ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un Darbības vietas apkārtnē esošajām ainaviskajām vērtībām nav saskatāmi tādi apstākļi, kādēļ Paredzēto darbību kopumā nebūtu iespējams veikt, tomēr saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt, ka Paredzētā darbība ir īstenojama, izpildot šādus nosacījumus:**
  - a) Darbības vietas teritorijas sagatavošanas darbi īstenojami ārpus aktīvās putnu ligzdošanas sezonas.
  - b) Nosacījumi un risinājumi īpaši aizsargājamo sugu aizsardzības prasību nodrošināšanai iestrādājami derīgo izrakteņu ieguves projektā, tos saskaņojot ar DAP. Risinājumu izstrādē primāri izskatāmi pasākumi dzīvotņu saglabāšanai, kur attiecināms, piemērojot likuma “*Sugu un biotopu likums*” 14. panta nosacījumus.
  - c) Nosacījumi un risinājumi dabas pieminekļa “*Plikā purva dižakmens*” aizsardzības prasību nodrošināšanai iestrādājami derīgo izrakteņu ieguves projektā, tos saskaņojot ar DAP. Risinājumu izstrādē primāri izskatāmi pasākumi ar materiāla ieguvi un apstrādi saistīto procedūru un objektu izvietojuma precizēšanai tādā veidā, lai tiktu nodrošināta Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumu Nr.264 “*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*” prasību izpilde.
  - d) Veidojot ūdenskrātuves, to nogāzes veidojamas tā, lai grunts noturība nogāzēs būtu pietiekama un neveidotos noslīdeņi vai nobiras. Jāparedz pasākumi nelabvēlīgo apstākļu veidošanās mazināšanai, piemēram, veidojot noturīgu veģetāciju vai atbalsta vaļņus nogāžu nostiprināšanai.
  - e) Lai būtiski nepasliktinātu esošo situāciju īpaši aizsargājama biotopa 9060* “*Veci vai dabiski boreāli meži*” teritorijā transportēšanas ceļa ietekmes zonā,

ilgstoša sausuma periodos īstenojami pasākumi ceļu putēšanas mazināšanai.

Rezumējoši Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izsvērusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes galvenajos ietekmes aspektos, tai skaitā – gaisa kvalitātes, trokšņa, ietekmes uz hidroloģisko režīmu, pazemes ūdeņiem, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ainavu aspektā. Šāda novērtējuma rezultātā secināts, ka nav pamata kopumā aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību, taču attiecībā uz vērtētajiem gatavās produkcijas transportēšanas risinājumiem realizējama ir tikai I transportēšanas alternatīva (no Darbības vietas Z gala līdz autoceļam A6), kas arī virzāma pašvaldības akcepta lēmuma saņemšanai, un tā pieļaujama, nodrošinot Ziņojumā paredzētos vai tiem līdzvērtīgus risinājumus vides kvalitātes nodrošināšanai un ietekmes novēršanai, samazināšanai un monitoringam, kā arī Biroja noteiktos nosacījumus, ar kādiem darbība ir īstenojama (vai nav pieļaujama).

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta divi *prim* daļa).

Direktors

Arnolds Lukšēvics